

**Małopolski Konkurs Języka Polskiego
dla uczniów szkół podstawowych
w roku szkolnym 2019/2020**

_____
/kod ucznia/

18 października 2019 r.

KURATORIUM OŚWIATY
W KRAKOWIE

Wobec Natury

Etap szkolny: „O ludzkiej posłuchajcie niedoli...”

Droga Uczestniczko, Drogi Uczestniku Małopolskiego Konkursu Języka Polskiego!

Z lektur konkursowych wiesz już o wielu wydarzeniach, bohaterach i ich problemach, z którymi musieli się zmierzyć. Zdobytą podczas czytania wiedzę wzbogać własnymi refleksjami i wykorzystaj w trakcie rozwiązywania zadań. Nie używaj korektora ani zmazujących przyborów piśmiennych. Błędną odpowiedź przekreśl.

Na rozwiązanie wszystkich zadań masz 120 minut. Możesz uzyskać 60 punktów.

Życzymy powodzenia!
Organizatorzy

zadanie	liczba punktów		kody członków komisji sprawdzającej
	możliwych do uzyskania	uzyskanych	
1.	9		
2.	3		
3.	8		
4.	2		
5.	4		
6.	1		
7.	3		
8.	2		
9.	6		
10.	22		
suma	60		

.....
/imię i nazwisko Przewodniczącego Komisji/

.....
/podpis/

miejsce na metryczkę ucznia

Dzieło stworzenia

Zadanie 1.

a) (0-3) **Uzupełnij** tabelkę, **porównując** człowieka stworzonego przez Boga (na podstawie *Drugiego opisu*) i przez Prometeusza (tekst Wandy Markowskiej).

tekst	Biblia	mitologia
materiał na ciało		
dusza / sposób ożywienia		
dwa działania podjęte po stworzeniu (ewentualnie zachowania)	1. 2.	1. 2.

b) (0-2) **Wymień cztery działania** podjęte przez Prometeusza dla dobra człowieka.

- * _____
- * _____
- * _____
- * _____

c) (0-2) **Wyjaśnij**, kto i w jaki sposób ukarał Prometeusza oraz kto i w jaki sposób wybawił go od wiecznej męki.

---

d) (0-2) **Podaj imię i nazwisko** żyjącej współcześnie osoby publicznej, która zasługuje na miano „dobroczyńcy ludzkości”. **W uzasadnieniu zapisz jedną informację** na temat jej działalności.

Marzenia o raju

Zadanie 2. (0-3)

Porównaj życie Inuitów i bohaterów opisanych w *Matecznikach* (fragment eposu *Pan Tadeusz* Adama Mickiewicza). **Przedstaw trzy podobieństwa.**

* _____

_____

* _____

_____

* _____

_____

Zadanie 3. Robinson „czylił sobie wyspę poddaną”.

a) (0-6) Uzupełnij tabelkę, w której zapiszesz, co robił bohater.

konkretne działanie/ sytuacja	nazwa wykonawcy czynności	formant, który tworzy nazwę wykonawcy czynności
1.		
2.		
3.		
4.		

b) (0-2) Nazwij dwie cechy charakteru Robinsona, które ujawniły się podczas pracy na wyspie, i **uzasadnij je**, odwołując się do powieści Daniela Defoe.

_____

_____

_____

_____

Zadanie 4. Według osoby mówiącej w wierszu Joanny Kulmowej człowiek może chronić Ziemię.

a) (0-1) Napisz, w jaki sposób może to robić, podając co najmniej dwie propozycje.

_____

_____

---

b) (0-1) Przedstaw dwa inne sposoby ochrony środowiska wynikające z Twojej obserwacji świata.

Tu i teraz...

Zadanie 5. Film *Makrokosmos* pokazuje nie tylko piękno naszego świata, ale i podkreśla jego grozę. **Przywołaj po dwie konkretne sceny z filmu**, które zilustrują powyższą tezę.

(0-2) Piękno świata

(0-2) Groza świata

Przeczytaj uważnie artykuł i wykonaj zadania z nim związane.

Dlaczego warto segregować odpady?

Problem generowania każdego dnia olbrzymiej ilości odpadów jest powszechnie znany. To kłopot całej współczesnej cywilizacji i naszego konsumpcyjnego stylu życia. Często nie zdajemy sobie sprawy, że co roku statystyczny Polak wytwarza nawet 315 kg śmieci. Dlatego tak ważna jest ich segregacja u źródła, czyli w gospodarstwach domowych. Dowiedz się, jakie korzyści płyną z takiego postępowania.

Myśl globalnie

Segregacja odpadów często kojarzy się nam z ciężką i nie dla wszystkich przyjemną sytuacją – kilka koszy w domu, kolorowe kontenery na zewnątrz i problem z odpowiednim umieszczeniem śmieci. Nie jest to jednak takie trudne, a korzyści wynikające z tego procesu

mają olbrzymi wpływ nie tylko na środowisko, ale również na globalną i lokalną społeczność. Należy bowiem pamiętać, że to nasz wspólny problem, który dzięki zachowaniu odpowiednich postaw możemy zminimalizować i przyczynić się w ten sposób do czystszej otoczenia.

Poznaj korzyści!

Selekcja odpadów niesie za sobą wiele korzyści, których nie zawsze jesteśmy świadomi. Rozdzielając je w gospodarstwie domowym, ograniczamy tony śmieci, które zanieczyszczają środowisko, a to z kolei powoduje, że minimalizujemy zagrożenia dla życia i zdrowia ludzi. Innym dobrodziejstwem segregacji odpadów jest pozyskiwanie surowców wtórnych, co skutkuje mniejszym zużyciem zasobów naturalnych. Nie bez znaczenia jest fakt, że selektywna zbiórka odpadów jest tańsza. Segregacja śmieci zwiększa również naszą świadomość ekologiczną i odpowiedzialność za otoczenie, w którym na co dzień przebywamy. Takie działania wyrabiają w nas nawyki porządku i oszczędności.

Droga do recyklingu jest prosta

Sortowanie śmieci zaczyna się w naszym domu, skąd trafiają one do odpowiednich pojemników. Warto mieć na uwadze, że od tego, w jaki sposób rozdzielimy odpady, zależy, ile z nich zostanie poddanych recyklingowi. Następnie wyspecjalizowana firma odbiera poszczególne grupy śmieci i zawozi je do zakładu gospodarowania odpadami. Tam wszystkie śmieci są poddawane procesowi oczyszczania, a te nieposegregowane trafiają do sortowni, gdzie zostają wyodrębnione surowce nadające się do dalszego odzysku. Po całym tym procesie odpady są przekazywane do recyklerów, którzy zajmują się ich przetwarzaniem, nadając im „drugie życie”.

Recykling tworzyw sztucznych chroni nasze gleby i wody gruntowe. Proces ich rozkładu może wynosić nawet kilka tysięcy lat, a porzucone odpady mogą uwalniać silnie trujące substancje. Należy pamiętać, że stosując się do zasad segregacji śmieci, przyczyniamy się do poprawy jakości powietrza, gleby i wody. Ograniczamy również liczbę odpadów w swoim otoczeniu, chroniąc zasoby naturalne, z których korzystamy nie tylko my, współcześnie żyjący, ale także ci, którzy będą żyli po nas.

Źródło tekstu: <https://ekofabryka.com.pl/dlaczego-warto-segregowac-odpady/>

Zadanie 6. (0-1)

Wypisz z tekstu informacje o czterech pozytywnych dla środowiska skutkach wynikających z segregacji śmieci.

- * _____
- * _____
- * _____
- * _____

Zadanie 7. (0-3)

Sformułuj swoje stanowisko na temat skuteczności segregowania odpadów, podając dwa argumenty uzasadniające prezentowaną opinię.
